

ССРС уонна САСР 60 сылларын көрсө

ЮБИЛЕЙДАРЫ— ДОСТОЙНАЙДЫК

Бүгүн тыл—1981 сылга Бүтүн Россиятаагы куоталаһы кыайылаага ЭРИЛИК ЭРИСТИИН аатынан совхозна

УОН БИРИС пиялкетка бас-
такы сылытар биниги совхоз-
нут рабочайдара тыа хаһаайысты,
батын бородуукуйатын элбэтинге
үрдүк таһаарылаахтык үлэ-
лэбэттэр. Ол курдук, государство
бородуукуйатын атылааһын онус
пятилетка орто көрдөрүүтүтөн
8,9 бырыһыан үүнэ. Улахан си-
тинилэринин ийрэй, нулун делов-
вой тахсыларын үрдэтиник, сүө-
һү көнүһүнэ олуттун биллэрдик
сэрбыйыны, туттарылар ынах
сүөһү орто мыйааһын үрдэтиник,
гектарга 120-лин центнер хор-
туопууу млыһытын арабыт.
Эти уонна үүтү государство
атылааһын 1980 сыллаагытаар
балача үүнэ. Бир фуражнай
ынахтан совхоз үрдүн билырымы
1600 кг үүт ыанна. Ити эмнэ ол
иниһинэди сыллаагар үрдүк.

Ааспыт сылга ынах эти аты-
лааһынан 262 тын. солк., сылгы
эттэн 216 тын. солк., хортуп-
пуйтан 81 тын. солк. ыраас барсы
млыһыт. Ол түмүгүн совхознут
250 тын. солк. былааннах но-
чоотун сабан, 180 тын. солк. ба-
рыстанна. Бу—ураты суолталаах
экономическай көрдөрүү. Биниги
хаһаайыстыбабыт өссө 1976—1977
ес барыстахтык үлэтин сылды-
быта. Онон оройуон историктар
аан бастаан барыстахтык үлэтир
совхоз буолбуптутун бигэрэтибит
уонна ону тэңэ итинник көрдөрүү
туруктаах буолуутун ситиһинге
улахан эппинтинэни сүктүбүт.

Өссө майынгы ахтар тодоостоох.
Билырытын биниги совхозпугар
тыа хаһаайыстыбатын сүүн бо-
родуукуйаларын бэйэ-эзэ турар
сыналарга илгатылынылар. Сыл
түмүгүн бэйэ-эзэ турар сына
былааннаһыттаагар уопсайа 9,3
бырыһыаннаан илгатылыны. Хо-
лобур, 1 центнер үүт бэйэ-эзэ турар
сынага 48 солк. 86 харчы буол-
ла. Оттон былаан быһымынан
52 солк. 57 харчы этэ. Ынах сүө-
һү эти 1 центнерэ 221 солк. 31
харчыга турда. Ити—былаанна-
һыттаагар 10-ча солк. намыһах.

Сыл устата совхозна 1 мол.
52 тын. солк. сүүн фондалар
үлэ-э киирдилэр.

Бу күнүргэ совхознут ааспыт
сыллаагы үлэ-э үрдүктүк сына-
лаан, Бүтүн Россиятаагы сода-
листическай куоталаһыга кы-
айылааһынан аабыллан РСФСР
Министрларын Советын, РСФСР
көһөрүллэ сылдыар Кыһыл зна-
маларынан наараадалаһытын

СИТИИНИ ТӨҺҮҮ ОҢОСТОН

туһуна сурах производствога са-
на оро көтөрүлүүнү үөскөтө.
Түгүнүн туһуна, сага кыайы-
га төһүү буолбут үрдүк таһа-
арылаах үлэлэрин иһин басты-
малык дикторбугуттар махтанна-
былар. Кинилэр ортолоругар
маныһыкыттары Н. Н. Ксенофон-
тованы, М. Г. Филиппованы, М. Е.
Осипованы, ыччат сүөһүнү төлө-
бүтөччилэри Н. С. Макаровы,
М. Г. Дыдаеваны, сылгыһыттары
Д. Е. Васильевы, К. Н. Миросовы,
В. Е. Тарабукинны, трактористары
А. Н. Родионовы, К. Н. Посель-
скайы, шофердары А. А. Посель-
скайы, А. А. Сокольниковы, хор-
туопуу үүннэрээччи Н. Н. Нов-
городовы, булчут Н. Г. Кондра-
теевы уо. д. а. ааттатылаахха сөп.

Үрдүк наараада бинигини эл-
бэххэ эбэһинэстирин умнуо суох-
таахпыт. Быһылгы былааннарбыт
тыһааһынаахтар.

Кэлэр сайын сивлэстэһингэ
түөрт бастайааннай звенону ту-
руоран сүөһү сүмэһиннээх аһы-
ланы соргоупкалааһыны таппа
элбэһинтээхпит. Сир оҥоруугар
хаалымынан тахсар соругу быһа-
рымыга коммунист А. И. Андреев
салайааччылаах сага төрүдүр
үрдүк үүнүү звенота улахан кы-

лаатын киллэрнэ дикн күүтэбит.
Быһыл Холтобого зернотогу оҥо-
рууу ситарнахпит. Саһылтан ту-
руктаах төрүөбү ыдыны хааччы-
лар иннигэн Бахсы уонна Хаты-
лы саһыл нитэччилэрэгар опыты
атыстаһа бара сырыттабыт. Били-
гин саһылы саһтары графика ту-
туһулаан иһэр. Булчуттарбыт бас-
такы кварталлаагы былааннарын
толорор туруктаахтар.

«Чурапчы» совхоз ытырытын
сөөн, тутууга улахан болдоттону
уурабыт. Быһыл үс отделение-
сига хотону, Хадаарга 4 кварти-
ралаах дьэни, Холтобого баан-
ныгы тутуохтаахпыт, Хайахсыт-
таагы Культура дьэтин сагардан
оҥоруохтаахпыт, о. д. а. үлэлэри
ныһаахтаахпыт.

Сүөһүнү уунатым бөлөбүн тэ-
рийдибит, Уһун Алаас сага хото-
пугар племферманы иккис сылын
үлэлэтэбит. Сайылмаларга ына-
гы механическай ыһыһы толору киир-
бита хас да сыз буолла. Опыт көр-
дөрүрүнэ, биниги совхознут са-
һылыгы түөрт ыйга сыллаагы үү-
түн агарын кэрини ыар. Холо-
бур, билырымы сайын сыллаагы
государствога туттарылар үүт
60-ча бырыһыанна млыһыт. Онон
сайылмаларга бэлэмнэһингэ
эмнэ ураты болдоттону ууруох-
таахпыт.

Бу күнүргэ үүнэ тыһааһы-
наах балаһыанна үөскөтө. Үүн-
пүт хаачыстыбатын биллэрдик
тулсараһымына сатанар. Үүтү
ыһыһы үрдэтинге рабочайдары,
специалисттары көбүлээһини сага
формаларын киллэрин көмөлөһүө
дикн суоттаныбыт.

Түмүктээн эттэххэ, правитель-
ство үрдүн наараадаһытар дыа-
лаан эппиттээн үлэ-э уруккут-
тан үтүө үгэстэрдээх биниги со-
хознут үлэһит дьонго юбилейда-
даах сыл үрдүк киирбилэрин
илэр туһугар туох ыһаларын
барытын оҥоруохтара дикн эр-
кнэххэ сөп.

С. СЕРГЕЕВ,
совхоз директора.

Коммунистар кыһамныылара

Биллэрин курдук, Ха-
йахсыт отделениетын кол-
лектива быһылгы кыстык
устата ынах ахсыттан
1020-лин кг үүтү ыарга
уонна хас бирдин бо-
роскуну 110-нуу кг тө-
лөһүтэргэ үрдэтилибит
эбэһэсталистыбэни ыла-
нан оройуонга ытырымы
таһаарбыта.

Бачымы дылаанан
бигэрэтинге олохтоох
партийнай тэрилтэ сүүн
эппитиниһи отделение
управляюцайа коммунист
М. Е. Васильевка сүн-
күрбита. Урутаан эттэххэ,
ыһы ону сүннүһүнэ сөп-
кө толорон иһэр дикн
партийнай тэрилтэ сына-
лылар.

Күһүн кыстыкка кии-
рингэ народнай хонту-
руол группатын предсе-
датель коммунист П. Ф.
Митин салалтатынан бэ-
рбэркэ ыһыллыбыта. Ол
түмүгүнэ ситиниһи
сэбалаһытыгар аһаас
партийнай муннаах буол-
бута. Онон общественнай
сүөһү кыстыкка сүннү-
һүн кэмигэр сөпкө киир-
битэ, үлэ бары участан-
нырлар дьон сүүмүрдэм-
митэ бэлэмнэммитэ.

Олунньута кыстык боп-
пуронна эмнэ партийнай
муннаахха туруоруллубу-
та. Онон эбэһэсталисты-
бэни бэрбэдэһинэ балача
күнэ кэпсэтин буолбута,
ыһы критическай эти-
лэр оҥоруллубуттара. Хо-
лобур, сага төрүөххэ бэ-
лэмнэһини ситэ-э туо-
хы кыстык төрөһинигэр со-
рох общественнай тэри-
лалар ситэ-хото көмөлө-
сөттөрө ыһыллыбыта.

Муннаах кэмистэн анал-
лаах дыһаллар былаан-
нара оҥоруллубута. Кэ-
ли фермаларга, механи-
затордар ортолоругар
производственной му-
наахтар ыһыллыбытта-
ры. Оттон бу аһаас ары-
лах хонтууаһыта Үнү-
лэ фермаларга партбиро-
кеһо сылдыар муннааһын
ныһытыбыт.

Бис кы түмүгүнн
ынах баһытан 344 түү
кг үүт ыанна. Онон эбэ-
һэсталистыбэтин өссө
676 тын. кг хаалла. Ону
бэйэбит ыһыһынан атта-
ран суоттаан көрдөһүтү-
нэ, толоруох курдукпун.
Ааспыт сыл туһааннаах
кэмигэр эмнэ итинник
көрдөрүүлээх этибит, от-
тон кыстык түмүгэр фу-
ражнай ынах ахсытан
1037-лин кг млыһыт.

Кыстык ааспыт кэмигэр
хас бирдин борооску
орлутуна 62,7 кг төлө-
һүйдэ. Онон бэлэһиниһи
күрбүн бу салаага эмнэ
ыһыллар кыһахтаах.

Эбэһэсталистыбэ ту-
луутун хааччыһыга сөп
буолар сүөһү аһыһыга
блар дикн арабыт.
Дыһала — хаалбыт ыһы-
дарга өссө тэрэһиннээх
тык үлэлээһингэ.

Ханна бадарар буола-
рын курдук, Хайахсыкка
производствода быһаачы
үлэлэһир коммунистар кө-
түлүүр, холобур буолар
«суоллара кырата суох.
Онон дьоннорунан ыан-
ныһыкыттар Саха АССР
Верховнай Советын депу-
тата А. Г. Протасова,
райсовет депутата Т. В.
Сифронова, осеменатор-
дар А. И. Сергеева, А. М.
Ксенофонтов, булчут
А. Э. Лукин уо. д. а. буол-
лалар.

И. НИКИТИН,
сыһахтаагы партийнай
тэрилтэ секретара.

★
**Үлэһит
династия
үгэстэрэ**
★

«Көңчэри» ферма ы-
лы куһағана суохтук са-
далабыт. Иккн ыйга
бизэ маньыксыт фура-
жнай ынахтарыттан орто-
туна 158-тын кг үүтү
ыабыттар.

Фермага ардыгар отто-
ро быстан хааларын ту-
һунаң этэллэр. От таһар
трактордара саахаллаһар
эбит. Эһин аһылык сив-
тиллэр—ынах баһыгар
20-лин кг көөннүрбө
уонна дулда. Иһыһын
эрдэ брикет сивтэ сы-
дыбыттар. Ыаньыксыт-
тар хотонноро уутуһан
эрэйдэһэллэрин кэпсик-
лэр. Иһыһын баһан, оҥу-
һунаан таһааран көбүрөтэ
сатыһаллар эбит.

Түмүккэ кырдыаһа ыан-
ныксыт бир санаатын
ахтыагы баһарыллар. Ки-
һи эдэрлэри кытта тэһи-
тардыһан кыһаан куотала-
һыт буолан иһарин,
онон саһырыбыт маньык-
сыттар ортолоругар ту-
һунаан усулуобуһааһа,
анал фондалаах кураһе-
һини тэрийэр наадала-
һын туһунаан этэр. Бэйэ-
билиһэринэ, үйэ чинэһи-
риттан ордук кэмгэ сы-
ралаһан үлэлээн баран
ханнын даһаны фондала-
һынсиксиксик. Кырдыага,
совхоз салаһтата эргиллэн
көрүүх, сыһаалыах айы-
лаах дыһалата.

С. ПОПОВ.

«ИККИС КИЛИЭБИ» ҮҮННЭРЭБИТ

Быһыл биниги звено-
бут 200 тонна хортуп-
пуйу үүннэрэн государст-
вога атыһымыр былаан-
наах. Ону, бэйэбит сүбө-
лөһөн баран, 40 быры-
һыан аһарарга, гектарга
110 центнертэн итэһиһэ
суох үүнүүнү ыларга эбэ-
һэсталистыбэ ыһыһыбыт.

Билигин 30 гектардаах
Мүрү уонна 20 гектар-
даах Наһаар Оҥоруу баа-
һыналаргаар монуому та-
һа сылдыабыт, 600-чөкө
тсинааны киллэрдик.
Звеном — иккн чилиһэ,
В. Г. Пестерев уонна Т. И.
Марков, бадьыаалга үлэ-
лиһилэр. Оһыһаага буол-
ла көрүүтүн-хараһы-
тын кыһааллар. Күһүн
бадьыаалыһыгар 190
тонна сивтэ хортуппуйу
уһа турарбыт. Кыһын ус-
тата саахырымнары нур-
даттыы үрдэрэн сарады-
тыһыны тийгини быһаһаа
ыһыһымыт. Сивтэбит ту-
һуа куһағана суох.

Быһыл гектар ахсын
тоннатан итэһиһэ суох
минералнай уоһурдууну
киллэрэр былааннаахпыт.
Быһырымын 7-лин цент-
нери киллэриһинит. Супер-
фосфаты, калийы уонна
мочевинаны сөптөөх кэ-
мэһиниһи киллэрдэххэ, үү-
нүү куһағана суох буол-
ларын бэйэбит опыһыт
көрдөрдө. Ааспыт саас
оһордууну ыам ыйын бу-
түүтэ алтыа буолан иккн
тракторынан нэһилэ кур-
дук ыһыһымыт. Быһыл
даһаны, дыһыттан кө-
рөн, ити болдөххө тү-
мүтэһтэрибит дикн бара-
лаахпыт.

Техникабыт чаһыһын
эттэххэ, МТЗ-80 уонна
ДТ-75 эргэ трактордаах-
пыт. Быһыл совхознут
бир сага тракторы би-
рэх буолан турар. Үс
дизеллээхпит. Быһырымын
сайын СНП-50—80 уонна
ДДН-70 агрегаттарынан
түөрт төгүл ууну куттар-
быһыт. Ону таһынан

түөрт картофеленовалла-
лаахпыт.

Быһырымын хортуппуй-
бутун хомуллубутун кэп-
кэ кыһаан таһан ылбак-
ка, бэркэ эрэйдэбиттэрэ.
Онон туһааннаах сала-
һааччылар быһыл учуот-
таныһахтара дикн эрэн-
бит. Бэйэбитигэр сага
таповой бадьыаал наада.
Быһыл тутуутун сага
лыһырга эрэннэрэн турал-
лар. Ону тэңэ Холтобо
куулатыһыгар 50 гектар-
даах сага баһына оҥо-
һуута бырайыһаһыһыта.
Ол олоххо киирдэһинэ,
ыһыһыбыт сирин сыһы-
тар кыах үөскүө этэ.

Хортуппуй — манас
киһиһи. Онон бары со-
лоһтар бу культураны
үүннэрини баһыһыһа-
рыгар баһарымы этэ.
Онуоһа оройуонмутугар
сөптөөх опыһт бээр дикн
сыһыһыбыт.

Н. НОВГОРОДОВ,
звеньевой.

Александра Васильев-
на Софронова 27 сыл
устата маньыксытынан
эргилэ суох үлэлээбит.
Хадаар отделениетын ту-
таах рабочайа, Билигин
даһаны совхозпугар бир
бастын көрдөрүүлээх.
Ааспыт сылга ынаһын
ахсыттан 2443-түү кг
үүтү ыабыта. Ол инни-
һэри сыл үс тыһыһыча-
лаах киирбиннэ ыла сыл-
дыһыта. Совхозна Бүтүн
Россиятаагы куоталаһы-
га кыайыһылааһынан тах-
сыһытын үөрэ истэн, бы-
һылгы уратылаах дыһыга
элгөм үүт иһин туруула-
һан үлэлэһир баһалаах.

Кыһаан иһэтэ Е. Р. Ни-
китина, эмнэ саһын ту-
ханы маньыксыттыабыта,
үлэлэһи-үлэлэһи уон оҥо-
һунитэ. Үлэһит династия
үтүө үгэстэрэ салда-
һаллар. Александра Ва-
сильевна старшайдыр
«Көңчэри» комсомоль-
скай-ыччат фермаларга
ани иһин кыһаа Прас-
ковья маньыксыттылар.
Прасковья кыстык бизэ-
һыгар ынаһын ахсыттан

560-нуу кг үүтү ыан
эбэһэсталистыбэтин толо-
рон иһэр. Оттон иһэтэ
ити нэмгэ 616-тын кг
үрүг илгэһи ыла.
Софроновтар 9 оҥо-
лохтор. Үс улаханнара
орто оһуоланы бүтэри-
лэр. Бары даһаны кыра
саастарыттан үлэ-э-хам-
наһа сывтаһас буола и-
тиһэллэр.

Маама! Кыһыһы-
тыгар сүөһүлэр киирбт
тэриһи таһаардым!—дикн
өрүкүйөн киирэр таһы-
даһтан чорочту улаатан
иһэр уолчаан. Туора дьон
көрөн сивиттэн ах
барар. Ити—Ильонна дикн
уоллара эбит. Хадаарга
VI кылаасна үөрэнэр үһү.
Абалара, Петр Павло-
вич, сүөһү иннигэгар
саһыһи туханы сывратаһан
үлэлэһит иһи. Били-
гин пенсияга оһорор.

